

יגאל תומרקין : טריפטקון (1961)

יגאל תומרקין : מלים על פסלים

ההגיון השליט באמנות הפלסטית האבסטרקטית הוא ההגיון הצורני. נסיון למציאת אנלוגים ל"לא מודע", קרוב לוודאי שייפשל, כי אין דבר הספציפי לאמנות אחת שניתן למסרו על-ידי אמנות אחרת. האמנות הפלסטית אינה דנה באנאליזה או בגיאומטריה של צורות בלבד, אף לא ב"פואזיה", לא בספרות ולא במוזיקה, ולא עוד אלא שכל לוקאליזציה או השוואות ממין זה גורעות ואינן מוסיפות. רק לעתים רחוקות משמשות המלים לצורך הסבר. לרוב ישיר בו הגראפומן שיר-הלל בו ינסה לשכנענו בכשרונו-הוא ובידיעתו את תולדות-האמנות. מקרה אחר, למשל: אמן הנקרא לבוא ולהתנצל בכלי לא-לו — במלים (ואז מזדרזים חבריו הפתבנים להורות על שגיאות או תחביר לקוי, ולמעריציו הופכות המלים לתיאוריה, ממש תורה-מסיני).

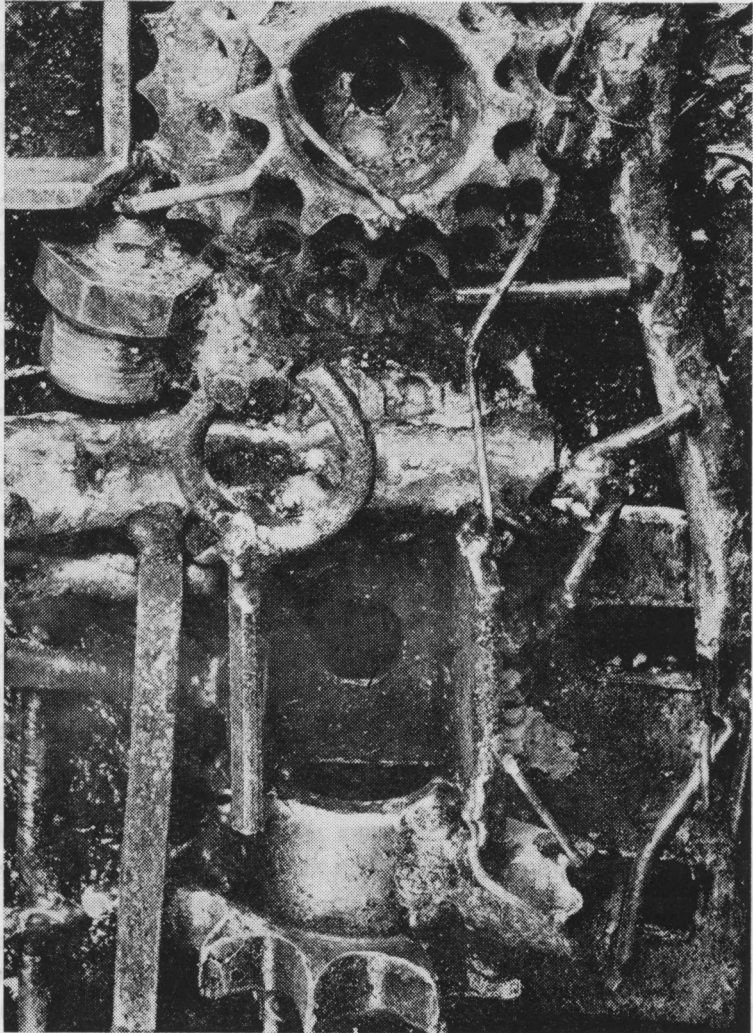
אשר לעבודתי —

עובד אני בחומר. חומר פלאסטי, גרוטאות וכל הבא ליד — מכשיר ריתוך, פטיש וכ'ו וכ'ו.

וכל זאת למה? דומה אני כי רבות הן האפשרויות בשטח זה שעדיין לא מוצו; אין זה משנה לגבי אם אני יוצר את האלמנט הראשוני או נוטלו מן המוכן (מי קבע שגלגל-השניים חייב רק להניע מכונה?). הצייר אף הוא אינו יוצר את צבעיו. העדפתי לנתק את פסלי ככל האפשר מהשפעת הסביבה. אין הם מוצבים בחלל, אלא על מישטח מוגדר-מראש, שבו אני מקיים את חירותי הקטנה.

אין יצירתי באה לשמש קביים אֶתיים לצופה, אף לא לשחזר סיטואציה כלשהי. מטרתי ליצור דבר חסר זמן ומקום, אשר תכליתו היחידה היא הצגת חוויה (אם תרצו: הרפתקה צורנית).

בכללו של דבר ניתן להיאמר: שאיפת האמנות היא להביא את הדברים מדרגה גבוהה של אי-סדר לדרגה נמוכה יותר של אי-סדר (משהו קרוב ל"סדר").
ודאי שהדרך אל מטרה זו חשובה, אך חשובה ממנה התוצאה.
האמנות היא הדוגמה היחידה — ללא כל דוגמה.

פרוטו טורבו יום, ירושלים, יוקרא. 'אחיהל' תחילת יגאל תומרקין: טריפטיוקון (קטע)

החלק הזה יבנה לישראל. זהו חלק מהפרויקט של יגאל תומרקין, שבו הוא מנסה ליצור טורבו יום. הפרויקט הזה הוא חלק מהתוכנית הלאומית לחקר המרחב, ויש לו חשיבות רבה. תומרקין הוא מהנדס מיומן, והוא מנסה ליצור טורבו יום שיכול לשמש כמנוע לשימוש חלל. הפרויקט הזה הוא חלק מהתוכנית הלאומית לחקר המרחב, ויש לו חשיבות רבה. תומרקין הוא מהנדס מיומן, והוא מנסה ליצור טורבו יום שיכול לשמש כמנוע לשימוש חלל.